

אמונת חיים

גליון תורני לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון שנ שנה ח'

פר' וארא ר"ח שבט תשפא

דברי אלוקים חיים מרן רבינו הגה"ק זיע"א

וידבר אלוקים אל משה ויאמר אליו אני ה' ופירש רש"י הק' דכר לחו מקפט על עסקה לדכר ולומר למה הרעותה לעם הזה,

והנה לפי רש"י קאי על סיום הפרשה הקודמת ששם כתוב ב' פסוקים שאמר משה רבינו לה' דכתיב "וישב משה אל ה' ויאמר אדוני למה הרעותה לעם הזה למה זה שלחתי, ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה והצל לא הצלת את עמך, ולכאורה צריך להבין כפילות הלשון שאמר משה "למה הרעתה לעם הזה, "והרע לעם הזה", "והצל לא הצלת את עמך", וגם שמתחילה אמר "לעם הזה" ואחר כך סיים ואמר "והצל לא הצלת את עמך" ולא אמר כבתחילה "עם הזה", ואמר עמך, ולכן הדבר צריך ביאור

וגם השינוי לשון שאמר בתחילה "למה הרעותה" וסיים "והצל לא הצלת את עמך" וגם מה שכתב רש"י שה' דיבר עם משה משפט, על שהקשה לדבר למה וגו', מה הלשון "שהקשה לדבר", היה לו לומר שדיבר או שאמר וגו' וגם צריכין להבין מה חרי האף הגדול הזה על משה עד שכתוב במדרש שביקשה מידת הדין לפגוע במשה, ולפי שנסתכל הקב"ה שבשביל צער ישראל דיבר כן חזר ונהג עמו במידת הרחמים, והוא דכתיב ויאמר אליו ה' עכ"ל. והוא תמוה הלא משה רבינו ע"ה היה מנהיג ישראל ובדין היה לו לשאול טעם עיכוב הגאולה ולמה ומדוע יש בזה קישוי דיבור שכתב רש"י שהקשה לדבר וכו' וגם מנין לו למשה לידע שזה לא רצוי לדבר כך שיחרה אף ה', כי הלא זה היה כעין תפילה לה' שיחמול על עמו ישראל להצילם.

ונראה לומר בס"ד ומקודם נתרץ את לשון "שהקשה לדבר" על פי מאמר חז"ל במסכת ברכות (דף ל"ד ע"ב) דאיתא שם במשנה "אמרו עליו על ר' חנינא בן דוסא שהיה מתפלל על החולים ואומר זה חי וזה מת, אמרו לו אמרו לו מנין אתה יודע אמר להם אם שגורה תפילתי רבי יודע אני שהוא מקובל ואם לא יודע אני שהוא מטורף" ופירש רש"י שגורה, סדורה תפילתי בפי במרוצה ואינו נכשל ותחנתני נובעת מלבי אל ה', כל שאני חפץ להאריך בתחנונים, ועל "שהוא מטורף" פירש רש"י שקאי על החולה שהוא מטורף, ולשון אחר פירש רש"י שקאי על התפילה שאם אין שגור בפיו יודע שהתפילה שהתפללו עליו, הוא מטורפת וטרודה ממנו ואינה מקובלת עכ"ל ולפי זה אפשר לומר שמשה רבינו אמר למה הרעותה לעם הזה, בלשון תפילה ובקשת רחמים על ישראל, מכיון שלא היה התפילה שגור בפיו אלא היה מוקשה מלשון מטורף כלומר שהתפילה היתה מטורפת וטרודה וכמו שכתב רש"י בלשון אחר וכו"ל, ולכן לא היה לו למשה להמשיך בתפילה ולומר עוד "ומאז באתי אל פרעה וגו הרע לעם הזה והצל לא הצלת את עמך" ועל זה חרה אף ה' מכיון שאין התפילה רצוי לפניו יתברך כתוב "שתם תפילתי" וכמו שכתב הרמב"ם בהלכות תשובה (פ"ז) שיש מצב שהקב"ה תורף תפילתו ומצוותיו של אדם, וכתוב גם תרבו תפילה איננו שומע מי ביקש זאת מידכם רמוס חצרי ע"ש, ולכן היתה חרי אף על הריבוי התפילה דמכיון שראה משה שקשה לו הדיבור לא היה לו להמשיך בהדיבורים

דברות קודש מרן רבינו עט"ר שליט"א

וידבר משה כן אל בני ישראל ולא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה" (י, ט).

הנה ראינו כי העם לא שמע אל משה ולא התנחם בדברי הניחומים מקוצר רוח ועבודה קשה, בעוד שלפני כן האמינו לדברי משה על הצלתם, כפי שנאמר: בפרשה הקודמת "ויאמן העם וישמעו כי פקד ה' את בני ישראל וכי ראה את עינים ויקדו וישתחו" (שמות ה, לא) מה ההבדל? מדוע אז קבלו וכעת לא? מבארים הראשונים שהשינוי הוא בגלל תוקף השעבוד, שהרי לאחר שמשה ואהרן באו אל פרעה והביאו בפניו את הדרישה לשלוח את בני ישראל, הגביר פרעה את השעבוד בגזרות חדשות.

יש להתבונן הרי עם ישראל עמד בכל הדורות, בפני נסיונות קשים ומרים, ועמד בהם מה קרה במצריים, שלא החזיקו באמונתם מפני קושי השעבוד.

מפרש "אור החיים" הקדוש: "מקוצר רוח - אולי כי לצד שלא היו בני תורה, לא שמעו. ולזה יקרא 'קוצר רוח' - כי התורה מרחבת ליבו של אדם".

ומובא בספר הק' "ישמח ישראל" שהשבוע חל יומא דהילולא דיליה, "אין האדם זוכה להכנעה אמיתית אלא ע"י התורה, וע"י הכנעה שיודע כח-מה זוכה לאמונה"

על כן אכן "העם" האמין מתחילה, וכידוע מתי שמוזכר "העם" רומז לדרגה נמוכה יותר, אלא שמתחילה היה אמונה של התלהבות, והיות שלא היו בני תורה לא זכו לאמונה והכנעה אמיתית.

עוד יש לומר ע"פ התרגום אנקלוס 'ומפולחן הוה קשיא'. שהכח של פרעה לפלח אותם ולהחליש אמונתם היה ע"י קושיות שהכניס בקרבם על משה רבינו הצדיק שבדורם.

יה"ר בזכות שנתחזק באמונה והכנעה אמיתית לצדיקים בד בבד עם לימוד התורה הק' בטהרה, מזכה לגאולה האמיתית והשלימה מתוך רחמים וחסדים מגולים אמן.

בס"ד

הדפסת והפצת גליון השבוע

נדבת מוריני הרב

העומד לימין אחיו מרן רבינו שליט"א

הגה"צ ר' מרדכי מוזס שליט"א

בן כ"ק מרן רבינו הגה"ק זיע"ע

לרגל שמחת אירוסיו בנו בכורו

הבה"ח הרב אלימלך מוזס שליט"א

עב"ג בשעטומ"צ

יה"ר שירויה רוב נחת ונחת ותענוג דקדושה ומשמחת בית צדיקים זו יושפע שפע רב לנו ולכל בית ישראל אכ"ר

ולזה רצה ה' יתברך להמתיק הדין על משה רבינו וגם על ישראל עמו (שנקראו עם משה כדכתיב משה עמו ודרשו חז"ל עמו של משה), ולכן הדיבור הקשה המתיק כל הדינים ולכן התחיל הגאולה ממצרים ע"י משה רבינו שליח ה' ונביא ה' ואב לנביאים. ועיין באור החיים הק' שכתב בזה הפסוק "וידבר אלוקים אל משה, וישב עליו בדיון, ויאמר אליו אני ה', פירוש הגם שצריך לדון אותך, אליך אני נוהג מידת הרחמים, והא שדייק לומר: אליו אני ה', והטעם על דרך אמרם זכרונם לברכה (במס' ראש השנה ז.) למי נושא עון, למי שעובר על פשע, וידוע הוא כי משה עניו מאוד ומעביר על מידותיו יותר מכל הנבראים, ולזה נהג ה' עמו כמידה זו ונשא עונו שהיה ראוי לבוא עמו במשפט עליו, והוא אומר אני ה', ורמז למידת נושא עון, ואין כאן משפט אליו, ועוד רמז ה' סוד אומר ה' הוא אלוקים (מלכים א, יח, לט) והוא אומר וידבר אלוקים ויאמר וגו' אני ה' וזה הוא גלוי יחוד ה' אשר גילה ה' סודו אל עבדו נביא נאמן ביתו.

ונביא גם כן דברי קודשו של הרבי ר' אלימלך ז"ל ע בספרו הק' נועם אלימלך בכוונת רש"י הק' ז"ל: וידבר אלוקים, דיבר איתו משפט על שהקשה לדבר ולומר למה הרעותה לעם הזה, וכדאיתא במדרש שהטיח דברים כלפי מעלה, ובאמת ח"ו שמשה רבינו ע"ה יטיח דברים כלפי השם יתברך, רק זה היה מחמת גודל אהבת ישראל, וזה מורה על גודל אהבת הבורא יתברך שמו, והפירוש הוא כך וידבר אלוקים וכו' כלומר אף על פי שהיה ראוי לדבר אתו משפט על שהקשה לדבר וכו' אך מחמת שהיה מגודל אהבת ישראל שהיא אהבת הבורא יתברך שמו, ולכן ויאמר אליו אני ה' שהיא אמירה רכה באהבה וכו' עכ"ל.

והנה בימים האלו שהם ימי השובבי"ם שהם זמן תשובה ותיקונים כפי המבואר בספרים הק' ובפרט בכתבי האר"י ז"ל שהימים האלו מסוגלים מאוד לתשובה ולתיקון הנפש ומסוגלים מאוד להגאולה השלימה וכמ"ש וכימי צאתינו ממצרים אראינו נפלאות בגאולה העתידה שיהיה כעין גאולה הראשונה שגאל ה' את ישראל ממצרים ע"י נביא ה' משה רעיא מהימנא קדישא, ומובא האור החיים הק' שמשם בעצמו יהיה המשיח וגואל הראשון הוא גואל האחרון, ואנו צריכים להתחזק בימים אלו בלימוד התורה בקדושה ובתיקון המידות ובאהבת ישראל ובפרט באהבת חברים ורעים המקושרים יחד והעביר על מידותינו ולהיות נשא עון וכמ"ש באוה"ח הק' כנ"ל ואהבת ישראל שהוא אהבת הבורא כמ"ש הנועם אלימלך הנ"ל ובזכות זה נזכה בימים האלו להגאל ברחמים גדולים ובחסדים מגולים ע"י משיח צדקינו אמן. ויה"ר שזכותם הגדולה ימליץ טוב בעדינו ובעד כל בית ישראל ונזכה לגאולה השלימה בפרטיות ובכלליות מתוך רחמים וחסדים מגולים אכ"ר.

בעימות חיים

האריה אמר לשועל: אתה הרי חכם לך נא וראה מי ומה הוא זה שהגיעה.

הלך השועל ופגש את החמור וגם הוא ראה את צורתו עליו, שאלו הגיד נא מי אתה? ענה לו החמור: אני נכדו מצד אבי של השועל הגדול. אמר לו: לא, לא, מי אתה?! אמר: אה אני? אני חמור! טרף אותו השועל ולא עזר לו היחוס של אבותיו. ובזה סיום ר' הערשלה לא צריך אדם לסמוך על יחוס אבותיו אלא שצריך שיהיה לו "יחוס עצמו"...

ובזה נראה טוב מה שהסביר הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן: **דהנה ישנם אנשים בן של קדושים שסומכין על זכות אבותיהם שהיו צדיקים וקדושים עליונים, ועי"ז מתרשלים בעבודתם הם ובניהם ובני בניהם באמרם שיש להם יתד לתלות עליו, דהיינו יחוס אבותיהם הקדושים. אמנם מי שיש לו מח בקדקדו יבין כי העיקר הוא "יחוס עצמו" להתקדש ולטהר עצמו בשלימות, והאמת הוא שנכון שמי שנתגדל בתוך בית של צדיק יש לו הרבה יותר כלים לעבוד את השי"ת מאדם אחר אבל כל זה אם הוא משתמש בהם יכול לגדול גדול בתורה, ומי שנולד עם ראש קטן ורוצה לעבוד את השם יתברך יותר מכפי כוחו אז נותנים לו מן השמים שפע וכך יכול האדם להתחזק כל הזמן יותר ויותר.**

ועוד אפשר לומר באופן אחר דהנה ידוע שיש להתפלל גם על רשעים שיחזרו בתשובה ויתמו חטאים ולא חוטאים וכמו שאיתא בגמרא במסכת ברכות (דף י') וגם כתוב מהאריז"ל שקודם התפילה יש לאדם לקבל עליו מצות ואהבת לרעך כמוך ולומר זאת בפה מלא וזה סגולה לקבלת התפילה.

ולפי זה אפשר לומר שמשם רבינו בדבריו להקב"ה אמר מתחילה לה הרעותה לעם הזה וגו' וגם אמר "הרע לעם הזה" ואח"כ אמר "והצל לא הצלת את עמך", ובזה הקשה לדבר וכאילו אמר משה לחלק בין פשוטי העם שאינם עושים כל כך רצונו של מקום ועל אלו אמר למה "הרעותה לעם הזה" ומאז ומאז בואי אל פרעה "הרע לעם הזה" כלומר שעיקר טענת משה היה למה הרע לעם, ולא אמר למה לא הציל אותם ה', ורק אח"כ אמר "והצל לא הצלת את עמך" שזה קאי על אנשי מעלה כלומר הצדיקים ועל זה דיבר ה' אתו משפט על שחילק בין פשוטי העם לאנשי מעלה, ולזה מדויק רש"י שכתב שדיבר ה' אתו משפט על שהקשה לדבר ולומר למה הרעותה לעם הזה, כלומר שחילקת בין "העם הזה" שאמרת רק "למה הרעותה" ועל אנשי מעלה אמרת "והצל לא הצלת את עמך" שהם אנשי מעלה הצדיקים שביקשת עיקר ההצלה רק על אנשים האלו הצדיקים ואנשי מעשה, ועל פשוטי העם ביקשת רק שלא יהיה הרעות ביותר ממה שהיה ולא ביקשת הצלה עליהם גם כן, וזה היה החרי אף על משה רבינו ע"ה

ובדרך רמז אפשר לומר לאידך גיסא שחרון ה' היה "למה הקשה לדבר" ולומר למה הרעות לעם הזה כלומר שה' הקפיד על משה רבינו למה אמרת זאת בקושי שהיה לך לומר זאת לו בלשון ברור בלא קושי ויהיה זאת שגור בפיר, ללמד זכות על בני, שזה רצון ה' שילמדו זכות לפניו יתברך, ומשה דיבר זאת "בקושי" ולמה חרה עליו אף ה'.

ועל הפסוק שמתחיל בלשון וידבר אליו ה' "שדיבור" הוא מלשון קשה ומסיים ויאמר אליו ה' שהוא לשון רכה אפשר לומר שאצל משה רבינו היה דיבור ה' אף שהיה דיבור קשה היה אצלו דיבור נח ורכה ביותר, וכמו שכתוב בפסוק מוסר השם אל תמאס וכתוב גם כן בפסוק במשלי "הוכח לחכם ואהבך", כלומר שהחכם יאהב את המוכיח וזה כמו אב שמוכיח את בנו מאהבתו אליו כך הרגיש משה רבינו ע"ה אף שדיבר אליו ה' דיבור קשה, מ"מ אצל משה היה דיבור רך, ולכן אפשר לומר שנמתק הדין שהיה על משה רבינו ודיבר אליו ה' בנחת מלשון ויאמר שהיא אמירה רכה.

וגם זה ידוע אצל צדיקי אמת ובפרט בתלמידי הבעש"ט שהיה להם דרך רבות פעמים להמתיק את הדין מאדם ע"י דיבור קשה ולפעמים גם כן ע"י הכאה וקללה ועל ידם נמתק הדין הקשה שהיה על האדם, וזה דרך שלא נאמר לכל אדם שיעשה כך כי זה מדובר בצדיקים שכל כוונתם לשם שמים ומסרו נפשם לעשות טובה לכל יהודי באשר הוא שם.

מסופר שפעם אחד ישב הרה"ק ר' ברוך ממעזיבז' ז"ע עם תלמידיו ודיברו ביניהם על יחוס אבותיו וכל אחד בתורו סיפר מאיזה ומאיזה צדיק הוא נכד וכו' וכך עברו בין אחד לאחד עד שהגיעו לר' הערשלה מאוסטרופולי, וכששאלו אותו מהו היחוס שלו התחיל ואמר כך: פעם היה יהודי כפרי שפרנסתו היה לחטוב עצים ולמכרו, והיה לו חמור שהיה סחב לו עצים, והוא שירת אותו בנאמנות כל השנים, עזר לו לפרנס אותו ברווח, ולעת זקנתו של החמור נחלש החמור מאוד וכבר לא היה מסוגל לעבוד כרגיל, חשב היהודי בראשו, לתת לו אוכל בחינם? איני בעל אמצעים, לשלוח אותו ליער? הרי חיות טרף יטרפו אותו.

מה עשה הלך העיירה קנה פעלץ של צורה של אריה צורה של שועל וצורה של זאב וכדו' הליביש אותו כך שמכל צד הוא היה נראה חיה אחרת, ושלח אותו ליער. למחרת עבר שמועה בין החיות חיה חדשה הגיעה ליער. הלך הדוב לראותו וראה את צורת הדוב עליו שאלו מי אתה? ענה לו: אני נין ונכד מצד אימי של ר' דוב הזקן, הלך הזאב לראותו וראה את צורת הזאב עליו, שאלו מי אתה? ענה לו: אני בן האחייך של ר' זאב, הלך גם הוא משם. וכך הגיעה עוד חיה ועוד חיה עד שמלך החיות

איך היה מותר ליהודים ליטול כסף מהמצריים במכת דם הרי אסור ליהנות ממעשה ניסים

עוד בספרי "פרדס יוסף החדש" על הגדה של פסח, (סימן שע"ה) שהארכתי טובא בס"ד בדברי המהרש"א הללו].

לרבים מותר ליהנות ממעשה ניסים

ה) בגליון "מעדני אשר" לידידי הגאון רבי אשר אנשיל שוורץ שליט"א, (גיליון ד"ש, פרשת וארא תש"ע) כתב ליישב עפ"י מה שכתב בנחל קדומים (לחיד"א פר' בשלח) להקשות איך אכלו בני ישראל את המן, הלא היה מעשה ניסים, ותירץ דהא דאסור ליהנות ממעשה ניסים, היינו דווקא יחיד, משום דמנכים לו מזכויותיו, אבל בציבור דאין מנכים, שפיר מותר ליהנות, לפי הנ"ל אתי שפיר, דכאן שהיה נס לרבים ליכא איסורא. (עכ"ד).

וכן מצאתי בפירוש עיון יעקב על העין יעקב (פסחים ס"ד ע"ב ד"ה סמכין) שכתב, שבמקום רבים מותר לסמוך על הנס. ע"ש.

האיסור ליהנות הוא רק מדרבנן

ו) עוד תירץ בעל ה"מעדני אשר" שליט"א, כי כלל זה שאסור ליהנות ממעשה ניסים אינה אלא מדרבנן, (עין שדי חמד (ח"א עמוד 96) שהאר"ך בהא דאין נהנים ממעשה ניסים, דשמא אינה אלא מילתא דחסידות, וכן במצפה איתן (מנחות ס"ט ע"ב), ולפי הנ"ל אתי שפיר דהם לא הקפידו קודם מתן תורה על דרבנן, ויותר מזה כתב בשו"ת הרמ"א (סימן י'), דשאר אבות חוץ מאברהם לא קיימו את הדרבנן, לפי הנ"ל אתי שפיר.

בתקופה שמצוי הרבה ניסים מותר

ז) עוד תירץ בעל ה"מעדני אשר" שליט"א, דכיון שהיה אז זמן של הרבה ניסים, א"כ הניסים בתקופה ההוא שכיח, ולא הוי בכלל האיסור של ליהנות ממעשה ניסים.

במים לא היה נס

ח) הגאון המפורסם רבי שמאי קתה הכהן גראס שליט"א, (דומ"צ מחזיקי הדת), כתב לתרץ (בגליון "מעדני אשר" גיליון ש"ו, פרשת בשלח תש"ע), וז"ל: נראה לתרץ, דמה שהיה מים ביד ישראל לא היה נס, כי היה מתחילה מים, ורק מה ששתה המצרי נעשה דם, וכשמכר הישראלי המים למצרי, ועל ידי זה קיבל כסף, לא נהנה ממעשה ניסים, אלא נהנה ממים שהיה בידו שלא ע"פ נס היה, רק שנעשה דם ביד המצרי, ואע"ג דבעקיפין ע"י שנעשה דם מכר הישראלי המים, מ"מ זה לא נקרא שנהנה ממעשה ניסים, דהא עיקר כסף קיבלו ממים שמכרו, והמים לא היה בגדר דם. – ויש לציין שזהו כעין תירוצו השני של ה"פרדס יוסף" הנ"ל.

וכע"ז הובא ליישב בספר "מרפסין איגרי" עה"ת (פרשת וארא) שיתכן שבמכת דם המים היו נהפכים לדם רק כאשר המצרים היו רוצים להשתמש במים. אבל כל עוד לא נגע מצרי במים, לא נהפכו אלו לדם.

אם כנים הדברים, נמצא שבני ישראל לא נהנו מנס. משום שלגביהם המים נשאו בצורתם ובמראהם הטבעי, ורק כשמצרי רצה לשתות מהם נעשה נס ונהפכו לדם.

האיסור ליהנות רק מגוף הדבר ולא מחליפיו

ט) ידידי הגאון רבי יוסף חיים מסעוד אבוחצירא שליט"א, (מח"ס "מרי"ח ניחוח"), תירץ, שאין זה נקרא ליהנות ממעשה ניסים, דהנאה ממעשה ניסים הוא דווקא שנהנה מעצם הדבר בעצמו, וכגון שאם היו היהודים לוקחים דם מן היאור, ובידם נהפך למים, ואת זה שותים זה נקרא ליהנות ממעשה ניסים, (אלא שבדאי שבכגון זה מותר להם לשתות משום פיקוח נפש). אבל כאן שהם מכרו את המים למצרי, וקיבלו עבור זה תשלום, התשלום בעצמו אינו נקרא מעשה ניסים, ועל כן מותר ליהנות מהכסף.

בני ישראל לקחו את הכסף בעבור הטירחא

י) עוד תירץ ידידי הנ"ל שליט"א, שעם ישראל לא נהנה ממעשה ניסים, אלא מה שלקחו כסף היה בעבור הטירחא שטרחו בשביל המצריים, להביא להם את המים, ולא שנהנו ממעשה הנס בעצמו. המשך בשבוע הבא

איתא במדרש שמות רבה (ט', י') על הפסוק בפרשת וארא (ז', כ"א) "והדגה אשר ביאור מתה" וגו', א"ר אבין הלוי ברבי ממכת דם העשירו ישראל, כיצד המצרי וישראל בבית אחד, והגיגית מלאה מים, והמצרי הולך למלאות הקיתון מתוכה, מוציאה מלאה דם, וישראל שותה מים, אומר לו: תן לי מעט מים בידך. נוטל לו ונעשין דם. אומר לו: נשתה אני ואתה בקערה אחת, וישראל שותה מים והמצרי שותה דם. עד שמוכר בדמים. מיד העשירו".

והקשה בספר שפתי צדיק (שם אות כ"ה, ובפרשת בא אות כ"ב) מהא דאיתא בגמרא תענית (כ' ע"ב) דלעולם אל יעמוד אדם במקום סכנה, ויאמר עושין לי נס, שמא אין עושין לו נס, ואם תמצי לומר עושין לו נס, מנכין לו מזכויותיו, עוד איתא בתענית (כ"ד ע"א) שרבי אלעזר נתן עבור נשואי יתום ויתומה את כל הסכנותיו שאגר לצורך נשואי ילדיו, ובדינר האחרון שנותר בידו קנה תבואה והניחה באסם, ונעשה לו נס ונתמלא האסם כולו בתבואה, מספרת הגמרא שרבי אלעזר סירב ליהנות מאותה התבואה, משום שלא רצה ליהנות ממעשי ניסים, ועל ידי כך יבנו לו מזכויותיו.

וכתב שם רש"י: אסור לאדם ליהנות ממעשה ניסים, וכו', ואם עושין לו נס - מנכין לו מזכויותיו.

וא"כ איך היה מותר ליהודים לקחת כסף מהדם שנעשה מים, ובשלמא עצם השתיה היה מותר, דפיקוח נפש דוחה כל התורה, אבל על מה סמכו למכור את זה.

ולאחר העיון והחיפוש מצאתי בזה בס"ד ששה עשר תירוצים.

האיסור ליהנות הוא רק למי שנעשה הנס

א) בספר "פרדס יוסף" (פרשת וארא) כתב ליישב עפ"י מה שכתב השאגת אריה (בספרו טורי אבן תענית כ"ה), דדוקא למי שנעשה לו הנס אסור ליהנות, דמנכים לו מזכויותיו, אבל לאחר למי שלא נעשה הנס בשבילו, מותר ליהנות ממעשה ניסים, אם כן יש לומר דאם הישראל מכר המים למצרי ולקח מעות, היה הישראל נותן המעות במתנה לישראל אחר, וכן עשו כולם שנתנו זה לזה, וממילא מתחילה לא נהנה מהמעות, דהא נתן לאחר, ולא נהנה תיכף.

הנס היה רק למצריים שהמים נהפך להם לדם

ב) עוד תירץ ה"פרדס יוסף" בהקדם מה שיש להקשות מה שייכות מדרש הנ"ל לפסוק של והדגה אשר ביאור מתה, אלא דיש ב' דרכים לומר מה היה היאור בשעת מכת דם, דיש לומר פירוש אחד דהיאור נהפך לדם, וישראל שבא למלאות מים מיאור נהפך בכדו למים, ויש לומר באופן אחר, שהיאור היה מים, רק כשהמצרי בא למלאות מים נהפך בכדו לדם, והנה מפסוק הנ"ל מוכח כפשט שני, דקשה למה ליה לומר והדגה אשר ביאור מתה, פשיטא כיון דנעשה מים לדם מתו הדגים, אלא ודאי שהמים לא נשתנו כלל, רק ביד המצרי נהפך לדם, ונס שני היה דדגים מתו, אך על זה קשה, דיותר היה נחוץ להפוך המים לדם, ואז היה הנס בידי ישראל, דלמעט בניסא עדיף, ומצרים היו יותר מישראל, ועל זה מתרץ ממכת דם העשירו, ואם היה הנס בידי ישראל לא היו רשאים ליהנות ממנו ולמכור, דמעשי ניסים אסור בהנאה, ולכן נעשה הנס בידי המצרים, ואז בני ישראל רשאים למכור.

כיון שיש מים בעולם מותר ליהנות

ג) עוד תירץ ה"פרדס יוסף" ע"פ מה שכתב בישרש יעקב (תענית כ"ד ע"א) גבי מי שאמר לשמן וידלק, יאמר לחומץ וידלק, דקשה דהוי מעשה ניסים, ותירץ כיון דהשמן והחומץ היה בעולם, כזה מעשה ניסים מותר ליהנות, לפי הנ"ל אתי שפיר, דהרי כאן יש מים בעולם אצל ישראל, ורק יתהפך דם מצרים למים, בכהאי גוונא שרי, וליכא בזה איסור של הנאה ממעשה ניסים.

נס שבא ע"י תפילה אינו נס

ד) לענ"ד נראה ליישב בס"ד ע"פ מה שכתב המהרש"א בחידושי אגדות קידושין (כ"ט ע"ב) דנס שבא ע"י תפילה, לא מיקרי נס, ולפי זה יש לומר דכיון דכתיב (שמות ב', כ"ג) "ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו", נמצא דהניסים שנעשה להם היה ע"י תפילה, ולא נכלל בגדר נס, ולכן היה מותר להם ליטול כסף ממצרים. [ועיין

מאת הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

מו"צ בבית הוראה "הלכה למשה" דקהילתינו הק'

דוא"ל מערכת "אמונת חיים" 3118494@gmail.com

כְּנִינֵי חַיִּים

וגם הקימותי את בריתי לתת להם את ארץ ישראל למורשה מפני שני דברים אחד שישב בה כנען מאזני מרמה לפיכך תקיא אותם הארץ ממנה והשני לצד היות ארץ מגוריהם של האבות הק' אשר גרו בה והתהלכו בה בזה הכניסו בקרב הארץ ברכה וקדושה יתירה

(כ"ק אדמו"ר ז"ע ב' חוקי חיים)
וידעתם כי אני ה' אלוקים אם היה אדם יודע את האמת שהכל מהשי"ת לא היו מסתירין לו כלל, וכל ההסתר כדי שלא ידמה שממנו הוא.

(חידושי הרי"ם)
בזאת תדע כי אני ה' נ"ל דידוע דאם האדם חוטא ח"ו, אזי נעשה מסך המבדיל בינו לבין אביו שבשמים, וממילא תש אצלו כוח האמונה, אבל אם האדם שב אל לבו לשוב בתשובה שלימה לפני אדון הכל, אז סר ממנו המסוה שהיה על עיניו, ובא יבוא לידי אמונה שלימה לראות גבורת ה', ואין זאת אלא תשובה, וזה שאמר הכתוב, בזאת פי' ע"י תשובה, תדע כי אני ה' תוכל לבוא לידי אמונה שלימה

(באר מנחם)
ויאמר משה לפרעה התפאר עלי וכו' דהנה אומות העולם בראותם איזה סיבה הבא עליהם טוב או לרעה, הם תולים בע"ז שלהם, אבל אין להם חשקות יותר לפארה ולשבחה מחמת הסיבה הזאת, ולא כן עם הקדוש העובדים את הקל חי יקום מכירים נפלאותיו ומשבחים ומפארים אותו ע"י פעולותיו, וזהו שאמר משה רבע"ה לפרעה התפאר וכו' למען תדע וכו' כלומר בזאת תדע כי אין כה' אלוקיני, שכאשר תתלה בו הפעולה, ישא לבך לפארו בהסיבה הזאת וק"ל

(נועם אלימלך)
תנו לכם מופת דהאריז"ל כתב דצריך כל אדם להאמין שדיבור שלו עושה נחת רוח לבוראו, ופועל פעולות טובות לישראל וכשמאמין צריך לשמור דיבורו מכל שטות והבל, רק ללמד זכות על ישראל, וכשעושה זאת הקב"ה עושה מה שצריך לו על ידי הדיבור, וזה מה שאמר תנו לכם מופת, שאתם יכולים לפעול ע"י דיבורכם, ובכן ואמרת אל אהרן קח את מטך והשלך לפני פרעה וכו', שיש להם כח לעשות ממטה תנין ומתנין מטה ע"י הדיבור

(קדושת לוי)
ונתתי אותה לכם מ'ורשה א'ני ה' ר"ת אלם, עפי"מ דאחז"ל מ"ד האמנם אלם צדק תדברון, מה אומנתו של אדם בעוה"ז, יעשה עצמו כאלם, ולכאורה תמוה דאומנותו של אדם בעוה"ז להשלים עצמו בלימוד התורה ובעסק המצות, הכוונה א"א להשיג שלימות אומנות זה כי אם במי שמשים עצמו כאלם, והיינו דרמו קרא ונתתי אותה לכם מורשה דלזה צריך שיעשה עצמו כאלם ע"ד מה אומנתו של אדם בעוה"ז וזה ר"ת אלם.

(ערוגות הבושם)

מזלא טבא וגדיא יאה

לידידינו עוז המשפיע הנודע לשו"ת הגה"צ יקותיאל זלמן גרויז שליט"א מחותנו של מרן רבינו הגה"ק ה'ויגד משה זי"ע ולחתנו הרב משה יצחק לבל הי"ו להולדת הנין/הנכד יה"ר שירוה רוב נחת ותענוג דקדושה מכל יוצ"ח

דבר בעתו

תהילים בימי השובבי"ם (ב)

אאמו"ר זצ"ל היה נוהג לומר כל יום הספר תהילים מרישא ועד גמירא בלי הפסק, ופעמים היה אף גומר התהילים ג' פעמים, וכן היה מעורר ומשנן לנו הבנים והתלמידים, את גודל ומעלת אמירת התהילים ובפרט בימי השובבי"ם, וזה היה בבחי' הוא היה אומר.

(כ"ק רבינו הגה"ק זי"ע)
הנה ימי השובבי"ם נתקנו לתשובה ותיקן המעשים ורבים נהגו בימים אלו להרבות באמירת תהילים

(פרן של צדיקים)
אילו ידעתם כחם של פסוקי תהילים ופעולתם בשמי מרום, הייתם אומרים אותם בכל עת, תדעו שמזמורי תהילים שוברים כל המחיצות ועולים בעילוי אחר עילוי, בלי שום הפרעה ומשתטחים לפני אדון עולמים ופועלים פעולתם בחסד וברחמים (מכתבי צמח צדק)

מי שחשקה נפשו לדבקה בו יתברך ובשבחיו, אז ידבק עצמו בספר תהילים וכבר אמרו רבותינו ז"ל שהתפלל דוד המלך ע"ה שיאמרו זמירותיו בבתי כנסיות ובבתי מדרשות כי אין לנו דבר גדול יותר מספר תהילים שכלול מן הכל, מרבים שבחים להשם יתברך, ורבים מזמורים הם של בקשות מחילה וסליחה והכל מיד ה' השכיל דוד המלך ע"ה ברוח הקודש.

והאומר תהילים הוא כמתפלל והוא גם כן כעוסק בתורה, כי כבר ביקש דוד המלך ע"ה שיהיו מקבלין שכר הקוראים בתהילים כעוסקין בעמקי התורה בנגעים ואהלות

(שלה"ק)

מעלת ימי השובבי"ם

ימי השובבי"ם הם בחינת עשרת ימי תשובה, רק עשי"ת היא בכללות על כל העבירות, וימי השובבי"ם הם תשובה על מידת היסוד, וימים אלו הוא עת רצון גדול, כי מכריזים בשמים כל הרוצה לבוא ולתקן יבוא ויתקן

ועכשיו הזמן מסוגל לזה, כי ביום אחד יכולים לתקן מה שאין יכולים לתקן כל השנה במשך חודש אחד אפילו הרהור תשובה אחד מועיל בזמן הזה המסוגל ומיוחד לתיקון זה יותר מבשאר זמנים

(אדמוה"ז ב' שומר אמונים)

מוסדות קראלי בארה"ק

מיסודם של רבותינו הק' זי"ע - בנשיאות מרן רבינו שליט"א

בכנ צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלוזו

בשיר וקול תודה, בדיצה וחדוה, נשגר טנא מלא ברכות להאי גברא רבא, מגדולי מזכי הרבים, פה מפיך מרגליות העומד לימין מרן רבינו עט"ר שליט"א בפעליו הכבירים

מרן ראש הישיבה

הגה"צ רבי יעקב לייפער שליט"א

בן כ"ק אדמו"ר מפייטסבורג צצוק"ל

לרגל אירוסי הבת עב"ג בשעטומ"צ

יה"ר שיזכו לרוות נחת ותענוג ושמחה, מתוך בריות גופא ונהורא מעליא כל הימים, ובהמשך פעליו הבכירים, לזכות את ישראל לעד ולעולמים רבנן ותלמידהון מערכת "אמונת חיים"

מאליניס ומתחלקים

קול קראלי - 074-7962278